

# NASTAVLJA SE NEGATIVNI PRIRODNI PRIRAST

luni, 13 februarie 2017

I u pro&scaron;loj 2016. godini zabilježen je negativan prirodni prirast populacije u svim mjestima iz kara&scaron;evske op ine, broj umrlih u Kara&scaron;evu, Nermi u i Jabal u bio je u godini koja je protekla znatno ve i u odnosu na broj ro enih.

U Kara&scaron;evu je minule godine umrlo 29 osoba u odnosu na 23 kr&scaron; enih, u Nermi u je umrlo 7 osoba u odnosu na 4 kr&scaron; enih, dok je u Jabal u umrlo 4 osoba, a nije zabilježeno nijedno ro enje. Nezavidni trend sve ve eg broja umrlih u odnosu na novoro ene bebe tijekom jedne godine u kara&scaron;evskoj op ini alarmantan je i zabrinjavaju i fenomen, koji nije novijeg datuma. Pretpro&scaron;le godine negativni prirodni prirast populacije Kara&scaron;eva bio je ak izraženiji nego lani, nakon &scaron;to je broj umrlih bio skoro tri puta ve i od broja ro enih. U Kara&scaron;evu je tada umrlo 37 osoba, u odnosu na 14 ro ene djece. Sli an opadaju i trend je zabilježen i 2014., ali i u godinama koje su prethodile, i u tom razdoblju je broj umrlih u na&scaron;em najve em mjestu bio znatno ve i od broja ro enih.

Prema Popisu stanovni&scaron;tva iz prosinca 1930. godine, Popis koji se može konzultirati na stranici 106 knjige Marcua Mihaila Deleanua &bdquo;Zabilje&scaron;ke o Kara&scaron;evcima&ldquo;, Kara&scaron;evo je u to doba imalo 2940 stanovnika. Slijedilo je zatim stalno opadanje populacije na&scaron;ega mjesta, opadanje koje traje sve do na&scaron;ih dana. Shodno Popisima stanovni&scaron;tva obavljenim na razini itave Rumunjske, Kara&scaron;evo je 1977. godine imalo 2815 stanovnika, 1992. godine 2629 stanovnika, 2002. godine 2437 stanovnika, dok je prema Popisu iz 2011. godine broj stanovnika Kara&scaron;eva opao na 2341. Stalno opadanje, dakle, opadanje koje poziva na zabrinutost i uzbunu. Iz navedenih Popisa se jasno može vidjeti da je negativni prirodni prirast najizraženiji u Kara&scaron;evu u godinama nakon pada komunisti kog režima, od 1989. godine naovamo, a to je u neku ruku razdoblje odre enog materijalnog prosperiteta na&scaron;ega mjesta, pogotovo kad ga usporedimo s te&scaron;kim životnim uvjetima iz druge polovice pro&scaron;loga stolje a. U relativno malenom vremenskom periodu od zadnja dva desetlje a na&scaron;e mjesto je izgubilo skoro isti broj stanovnika kao u periodu od 1930. godine pa sve do 1992. godine, vrijeme koje je obuhva alo, izme u ostalog, drugi svjetski rat, te&scaron;ko i siroma&scaron;no poslijeratno razdoblje, razne neizlje ive bolesti i, ne u zadnjem redu, komunisti ki period. Sve to dokazuje da pad nataliteta uop e nema veze s materijalnom situacijom i standardom života stanovnika na&scaron;eg mjesta, ve uzroci tog pada se moraju tražiti na sasvim drugoj strani.

Ako bismo poku&scaron;ali prona i uzroke ovog slobodnog pada populacije najve ega mjesta kara&scaron;evskih Hrvata onda se trebamo zaustaviti kod injenice da u zadnjim godinama sve ve i broj ljudi napu&scaron;ta na&scaron;e mjesto i odlazi u zapadno europske zemlje, prije svega u Austriju, u potrazi za poslom i boljim životom. Po svemu sude i, migracija prema razvijenijim zemljama e se nastaviti i u sljede im godinama, mada ljudima koji odlaze iz svog rodnog mjesta nije nimalo lako, i ona e trajati toliko dugo dok se u na&scaron;oj državi ne valorificiraju ogromni gospodarski potencijali koji doista postoje. U trenutku kad se to realizira, ako se uop e bude realiziralo u skorije vrijeme, ljudima se ne e vi&scaron;e isplatiti oti i van, na i e na ovim mjestima smisao života i ostanka, a kara&scaron;evskoj zajednici bi se mogla otvoriti svjetla perspektiva i lijepa budu nost. Drugi pak faktor koji uzrukuje negativan prirodni prirast populacije je naprosto težnja ljudi da imaju &scaron;to manje djece. To je moda novoga vremena i bilo bi poželjno da se ona promjeni. Prije ne&scaron;to vi&scaron;e od pola stolje a bilo je bitno druga ije. Mogao si tada vidjeti po pet-&scaron;est bra e i sestara u svakom kara&scaron;evskom domu, iako su ku e u to doba imale tek jednu ili dvije sobe, i mogao si isto tako vidjeti i po dva-tri brata s obitelji pod istim krovom, a svi su oni živjeli u potpunj

slozi i harmoniji. Sada se samo nostalgijom možemo prisjetiti vremena kada su ulice bile pune malih djece jer godine kada su se u svakoj karavanskoj kući mogli uti osmjehi mnogih radosne djece, već su davno iza nas.

#### VI . ure

Kada je prije nekoliko godina upozoravao karavanski narod kako za stotinu godina neće biti nikoga na ovom području. Ako se nešto pod hitno ne uradi na poboljšanje nataliteta u "velikom Karavanskom" (tako je nazvano mjesto poznato u ostalim karavanskim selima) i negativni prirodni prirast nastavi s istim tempom kao u zadnjim godinama ne moramo čekati niti stotinu godina da Središnji muzej Hrvata u Rumunjskoj, čija izgradnja je krajem prošle godine skoro privedena kraju u Karavansku, bude jedini svjedok boravka Hrvata na ovom prostoru.

Ivan Dobra